

Civilutskottets betänkande

1979/80:1

med anledning av riksdagens revisorers förslag 1978/79: 21 angående den lokala lantmäteriverksamheten

Förslaget m. m.

Riksdagens revisorer har i *förslaget 1978/79:21* hemställt att riksdagen måtte besluta

1. att en i förslaget förordad utvidgning av kommunernas deltagande i fastighetsbildningsverksamheten genomförs.

2. att frågor om gränsdragningen mellan statliga och kommunala myndigheters arbetsuppgifter på fastighetsbildning- och mättningsområdet skall avgöras av en till lantmäteriverket knuten partssammansatt nämnd.

Förslaget att vidga kommunernas deltagande i fastighetsbildningen anges syfta till en försiktig anpassning av olika parter krav på en rationell lantmäteriorganisation – inte till en genomgripande omorganisation. Den avsedda ytterligare betoningen av de kommunala intressena utan att göra det statliga lantmäteriets organisation mindre rationell skulle garanteras få genomslag genom att ärendena avgjordes av en partssammansatt nämnd. Genomförandet av förslaget kommer enligt revisorerna självfallet att påverka de nu tillämpade principerna för kravet på full kostnadstäckning i lantmäteriets verksamhet. Revisorerna anser därför att en anpassning av dessa principer till de nya förutsättningarna bör göras.

Svenska kommunförbundet har i skrivelse till utskottet den 12 oktober 1979 lagt fram synpunkter med anledning av förslaget. Förbundet anser bl. a. att, om den av revisorerna föreslagna organisationsöversynen inte kommer till stånd, en utredning bör tillsättas om en kommunalisering av fastighetsbildningens organisation. Förbundet föreslår vidare en mer allsidig utredning av lantmäteritaxan med målsättningen att kommunerna ges rätt att själva bestämma taxor för åtgärder inom fastighetsbildningsområdet.

Utskottet

Det nya material som granskningen tillfört bedömningarna består i huvudsak av en redovisad enkätundersökning. Frågor har ställts till kommunkanslierna i 53 kommuner. 39 av kommunerna anges i svaren ha uttalat sig mer eller mindre kritiskt mot den nuvarande organisationen och i varierande grad framfört önskemål om utökade kommunala befogenheter. En genomgång av de som negativa antecknade svaren visar att däribland finns ett antal svar där kritiken är så mild att den närmar sig ett godtagande av gällande ordning eller där kritiken begränsar sig till kom-

munalekonomiska synpunkter. Det noteras även att remissammanställningen (s. 8) på ett par punkter kan leda till missförstånd beträffande innebörden av remissvaren.

Enligt vad utskottet inhämtat har med tillämpning av nu gällande riktlinjer elva kommuner slutligt fått helt eller delvis bifall på framställningar om utvidgning av den kommunala fastighetsbildningsmyndighetens område. I tre fall har sådana framställningar avslagits medan ett fall är beroende på regeringens prövning. Fem kommuner har fått avslag på framställningar om att få inrätta specialenhet för tätortsutveckling under kommunalt huvudmannaskap. I fyra av dessa fall har besvär anförts men ännu inte prövats av regeringen.

Utskottet har stannat för följande bedömning. De nu gällande riktlinjerna är i sig en kompromiss mellan skilda intressen. En begränsad förskjutning av brytpunkten mellan dessa intressen enligt förslaget bibehåller riktlinjernas karaktär i denna del. Revisorerna har dock ansett att denna förskjutning kan sträcka sig så långt att den förutsätter en anpassning av även principen om full kostnadstäckning. I granskningspromemorian sägs att det bortfall av inkomster som en omläggning av organisationen medför i stället får bäras av statskassan och regleras över budgeten. Den principiella och faktiska effekten därav omfattas inte av granskningen.

Civilutskottet har i mars 1978 (CU 1977/78: 21) ansett att tillräckliga skäl inte finns för riksdagen att överväga en principiell ändring av de nu gällande grunderna för organisationen och att regeringens tillämpning av dessa grunder följt intentionerna bakom tidigare riksdagsbeslut. Den nya organisationen har ännu knappt stabiliserat sig. Försöken i skilda sammanhang att fördjupa samverkan mellan det statliga lantmäteriet och kommunerna får förutsättas fortsätta – med en positiv inställning från båda parter. Något principiellt nytt underlag för bedömningarna har inte tillkommit i granskningsärendet. Utskottet har därför inte funnit anledning tillstyrka den förordade utvidgningen av kommunernas deltagande i fastighetsbildningen utöver vad som kan inrymmas i en tillämpning av nu gällande riktlinjer.

Förslaget om en partssammansatt nämnd har förts fram i syfte att bl. a. garantera att kommunerna verkligen får de avsedda vidgade möjligheterna att ta del i verksamheten. Bl. a. med hänsyn till detta samband och till utskottets ståndpunkt i huvudfrågan finns inte skäl att tillstyrka detta förslag.

Vad i övrigt förordats har inte gett utskottet anledning till ytterligare uttalanden.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår riksdagens revisorers förslag 1978/79: 21 angående den lokala lantmåteriverksamheten.

Stockholm den 25 oktober 1979

På civilutskottets vägnar
KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Per Bergman (s), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Lars Henrikson (s), Thure Jädestig (s), Elvy Olsson (c), Bertil Danielsson (m), Birgitta Dahl (s), Magnus Persson (s), Bertil Dahlén (fp), Jan Eric Virgin (m), Per Olof Håkansson (s), Eivor Nilson (c) och Kerstin Ekman (fp).

